

Hørings svar til Sundhedsstyrelsens prognose- og dimensioneringsudvalg

Sundhedsstyrelsen har den 6. marts 2024 inviteret interessenter på tandplejeområdet til at afgive høringssvar med henblik på at kvalificere styrelsens arbejde med dimensioneringsplan for specialtandlægeuddannelsen 2025-2029 og styrelsens anbefalinger vedrørende uddannelse af tandlæger, tandplejere og kliniske tandteknikere.

KL har med interesse læst det vedlagte materiale, som er udarbejdet i regi af Sundhedsstyrelsens Prognose- og Dimensioneringsudvalg, hvori KL er repræsenteret. Og KL takker for muligheden for at bidrage med kommunale perspektiver på arbejdskraftudfordringer og fremtidige behov på området. Det har ikke inden for tidsfristen været muligt politisk at behandle høringssvaret. I nedenstående tages derfor forbehold for senere politisk behandling.

KL's betragtninger om omfang af og årsager til arbejdskraftudfordringer i den kommunale tandpleje

Kommunerne oplever allerede et betydeligt pres på kapaciteten i den kommunale tandpleje. Som tallene fra Tandplejeprognose viser, er der forskel mellem områderne omkring København og Aarhus og resten landet. Men det er KL's indtryk, at manglen på arbejdskraft er bred (om end i varierende grad), og at mange kommuner oplever problemer med at rekruttere det nødvendige personale. Det gælder i særdeleshed specialtandlæger i ortodonti, men også tandlæger og tandplejere.

Flere forhold bidrager til de kapacitetsudfordringer, som kommunerne oplever:

- I 2020 blev socialtandplejeordningen indført. Socialtandplejeordningen giver vederlagsfri tandpleje til de mest udsatte borgere. De 3.000 – 6.000 borgere, som målgruppen estimeres til at omfatte, er for de flestes vedkommende nye borgere, som ikke har søgt behandling i kommunalt regi tidligere.
- I 2022 blev målgruppen for den vederlagsfrie kommunale børne- og ungdomstandpleje udvidet til at omfatte unge til og med 21 år. Udvidelsen af målgruppen fører ikke i samme grad til nye borgere i tandplejen, da en del gik til tandlæge for egen regning inden udvidelsen. KL har tidligere forudsat at ca. 30 pct. flere af en årgang vil vælge at gå tandlæge end før udvidelsen. Og en del af dem bliver i den kommunale tandpleje.
- Og endelig, som Tandplejeprognosen viser, ønsker et stigende antal i alle personalegrupperne at arbejde på deltid (32 timer om ugen eller mindre).

KL's betragtninger om behov for arbejdskraft inden for kommunal tandpleje frem mod 2045

Kommunerne oplever allerede arbejdskraftudfordringer i den kommunale tandpleje, nogle steder med ganske alvorlige konsekvenser for den enkelte kommunes evne til at leve op til forsyningsforpligtelsen. Vender vi blikket fremad tegner der sig et billede af, at tendensen med stigende aktivitet vil fortsætte:

Dato: 11. april 2024

Sags ID: SAG-2024-01005
Dok. ID: 3443881

E-mail: ACJ@kl.dk
Direkte: 3370 3522

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 2

- Udvidelsen af børne- og ungdomstandplejens målgruppe vil først være fuldt indfaset med udgangen af 2025.
- I takt med at vi får flere ældre, som lever længere og med flere af deres tænder bevaret, vil der også komme et større behov for tandpleje i både privat regi og i den kommunale omsorgstandpleje. Dette må forventes at medføre yderligere stigning i aktivitet på tandplejeområdet og dermed også øge behovet for arbejdskraft.
- Tandplejeprognosens tal viser, at det samlede antal tandlæger i perioden 2012-2021 er faldet. Det gælder både privat praksis og kommunal tandpleje, men faldet er forholdsvis mindre i privat praksis end i kommunal tandpleje. Antallet af tandplejere er steget, men langt de fleste er blevet ansat i privat praksis og ikke i kommuner. Dette kunne tyde på en tendens til, at den kommunale tandpleje har svært ved at konkurrere med privat praksis om arbejdskraften.

Dato: 11. april 2024

Sags ID: SAG-2024-01005
Dok. ID: 3443881

E-mail: ACJ@kl.dk
Direkte: 3370 3522

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 2

KL's anbefalinger til fremtidig dimensionering

Det er KL's vurdering, at optaget på tandlægeuddannelsen, specialtandlægeuddannelsen i ortodonti og tandplejeruddannelsen bør hæves svarende til Tandplejeprognosens maksimale scenarier.

Manglen på specialtandlæger i ortodonti er stor og udbredt i hele landet, hvilket kan have konsekvenser for såvel borgere som sundhedsvæsen, da der ofte er tale om behandlinger der skal foretages inden for et begrænset tidsvindue. Foretages tandretningen ikke i tide, kan det føre til at borgeren senere i livet skal have foretaget mere komplekse behandlinger i det højt specialiserede sundhedsvæsen.

I kommunerne er der i dag relativt få tandplejere ansat. Men både i omsorgstandplejen og i børne- og ungdomstandplejen, kan tandplejere medvirke til at afhjælpe de aktuelle kapacitetsudfordringer. Tandplejere kan på egen autorisation foretage en betragtelig del af de forebyggende behandlinger.

For så vidt angår dimensioneringen af optaget på specialuddannelsen i ortodonti samt optaget på tandplejeruddannelsen, vil KL derfor opfordre til en model, hvor man i kortere årrække hæver optaget yderligere med henblik på relativt hurtigt at øge arbejdsudbuddet.

Endelig må det bemærkes, at der også er strukturelle forhold i spil – jf. den skæve fordeling af alle faggrupper i landet samt tendensen til at kommunal tandpleje har svært ved at konkurrere med privat praksis om arbejdskraften – som ikke løses alene ved at øge optaget. Herunder også skolernes muligheder for og incitament til at udfylde dimensioneringen.